USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **K. Z.,** zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky,** sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2018, č. j. OAM-420/ZA-ZA11-VL16-2018, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2020, č. j. 1 Az 57/2018 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v částce 6.800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 9. 2018, č. j. OAM-420/ZA-ZA11-VL16-2018 (dále jen „napadené rozhodnutí“), neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. 5. 2020, č. j. 1 Az 57/2018 – 30, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti výše uvedenému rozsudku včasnou kasační stížnost z důvodů, jež lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] V ní namítá, že žalovaný i krajský soud neposoudili shromážděné podklady o zemi původu jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, zejména nereflektovali situaci v Záporoží, které se nachází v těsné blízkosti oblastí dotčených konfliktem. Dospěli tak k

nesprávnému závěru, že stěžovatelce a jejímu synovi nehrozí pronásledování ani hrozba vážné újmy. Nevzali rovněž v potaz individuální okolnosti jejího případu, zejména její těhotenství. Jako novou skutečnost významnou pro žádost o mezinárodní ochranu stěžovatelka dále uvádí narození syna. K tomu došlo až po podání její žádosti (dne 28. 10. 2018), stěžovatelka proto mohla až nyní zdůraznit, že celé řízení má vliv rovněž na něj a na jeho práva. Již během těhotenství však vyjadřovala obavy o své dítě, zejména s ohledem na bezpečnost v zemi původu. Krajský soud také nedostatečně posoudil možnost vnitřního přesídlení, pouze obecně uvedl, že ji případně lze využít. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, vyplývá, že je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost vnitřního přesídlení. Stěžovatelka má za to, že krajský soud ani žalovaný ve svých rozhodnutích uvedeným kritériím nedostáli.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že oblast, ze které stěžovatelka pochází, se nachází plně pod kontrolou ukrajinské vlády. Dané území není negativně ovlivněno situací na východě země (v oblasti Doněcké a Luhanské) tak, že by obyvatelům Záporoží hrozilo nebezpečí či vážná újma. Bezpečnostní situace v oblasti jejího původu byla dostatečným způsobem zhodnocena. Žalovaný i krajský soud se zcela konkrétně vyjádřili i k soukromé a rodinné situaci stěžovatelky. Té nic nebrání svůj život realizovat v zemi původu i se svým synem a přítelem, případně využít možností podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a zařídit si legálním způsobem pobyt zde. Žalovaný má za to, že stěžovatelka nepřesně interpretuje závěry krajského soudu ohledně možnosti vnitřního přesídlení, a opakuje, že stěžovatelka pochází z oblasti, která není zasažena konflikty v Doněcké a Luhanské oblasti. Proto nebylo povinností žalovaného ani krajského soudu rozebírat možnosti vnitřního přesídlení, protože by se jednalo o irelevantní a nadbytečné zkoumání.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech: (i) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (ii) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (iii) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; (iv) kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu;

popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky, nebo že by se při rozhodování věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] Stěžovatelka podala dne 15. 5. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V doplnění údajů ke své žádosti uvedla, že pochází z ukrajinského města Záporoží, je svobodná a bezdětná, nikdy nebyla politicky aktivní. Je zdravá, nyní je ve třetím měsíci těhotenství. V České republice již byla v roce 2017, kdy sem přijela oslavit Nový rok, poté se vrátila zpět na Ukrajinu. Následně přijela opět v roce 2018 poté, co se jí nepodařilo najít práci v Polsku. O azyl žádá z důvodu politické situace v zemi. Záporoží je poblíž Doněcku, kde probíhá ozbrojený konflikt. Partner stěžovatelky se vrátil z povinné vojenské služby a stěžovatelka má strach, že nyní bude povolán do války. V současné době je v České republice s ní a také žádá o azyl.

[8] Nejvyšší správní soud již dříve konstatoval, že boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. rozsudek ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 295/2015 - 37). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, byl vysloven závěr, že *„v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“*

[9] Krajský soud se v napadeném rozsudku vyjádřil ke shromážděným podkladům, z nich žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, a shledal je relevantními, důvěryhodnými, aktuálními i transparentními. Žalovaný a krajský soud v odůvodnění neopomenuli skutečnost, že Doněcká oblast, v jejímž sousedství se Záporožská oblast nachází, je konfliktem zasažena, konstatovali však, že samotná Záporožská oblast se nachází pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Ve zbytku země (kromě dvou z celkových 24 oblastí) je dlouhodobě bezpečnostní situace nezměněná, stabilní, nedochází zde k ozbrojeným střetům a zmíněná lokální zhoršená bezpečnostní situace se ostatních regionů netýká.

[10] V souvislosti s újmou, která by jí mohla hrozit, stěžovatelka při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu sama uvedla, že osobně na Ukrajině nikdy žádným problémům nečelila. Nesdělila žádné konkrétní skutečnosti, které by výše uvedené závěry učiněné žalovaným a krajským soudem vyvracely nebo zpochybňovaly. Jako důvod své žádosti uvedla toliko obavy z hrozícího povolání jejího přítele do armády a obavy o život jejího syna v případě, že se konflikt probíhající v Doněcké a Luhanské oblasti bude dále vyostřovat a šířit.

[11] Žalovaný a krajský soud se bezpečnostní situací v regionu, odkud stěžovatelka pochází (Záporoží), zabývali dostatečně konkrétně a ve vzájemných souvislostech. Jelikož zdejší bezpečnostní situaci shledali stabilní a nezhoršenou, nepochybili, když podrobněji neposuzovali dostupnost, účinnost a jiné aspekty možnosti vnitřního přesídlení ve vztahu k individuálním okolnostem stěžovatelky (kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí naznačil pouze jako potenciální řešení v případě jejích trvajících obav).

[12] Stěžovatelka má rovněž za to, že žalovaný a krajský soud nevzali v potaz individuální okolnosti jejího soukromého a rodinného života, zejména její těhotenství. Jako novou skutečnost významnou pro její žádost o mezinárodní ochranu pak stěžovatelka uvádí narození svého syna, jehož nejlepší zájem ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte by nyní měl být vzat v potaz. Stěžovatelka dále uvádí, že od svého příchodu na území České republiky se v zemi integrovala a vytvořila si zde mnohem pevnější zázemí než ve své zemi původu. Její navázání se na Českou republiku bylo usnadněno také skutečností, že zde celou dobu pobývá také její přítel a že se jim zde narodil syn. Matka stěžovatelky poskytuje celé rodině podporu, a to jak po ekonomické stránce, tak také po stránce sociální a integrační.

[13] Ani tyto námitky, respektive nově vzniklé okolnosti, nejsou pro závěry učiněné žalovaným relevantní. Nejvyšší správní soud předně uvádí, že krajský soud se individuální okolností spočívající v těhotenství stěžovatelky v napadeném rozsudku zabýval a správně konstatoval, že se bez dalšího nejedná o důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Mezinárodní závazek respektovat rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech nelze chápat jako neomezený závazek státu respektovat volbu stěžovatelky a jejího partnera ohledně země jejich společného pobytu. Co se týče nové okolnosti spočívající v narození syna stěžovatelky v roce 2018 a ochrany jeho nejlepšího zájmu, nedochází v této věci k odloučení dítěte od rodičů. Stěžovatelka může se svým partnerem a synem nadále rozvíjet jejich soukromý a rodinný život i v zemi svého původu, kde žije i převážná část její rodiny. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje tvrzení stěžovatelky, že se za dobu více jak dvou let uplynulou od podání její žádosti v České republice mohla určitým způsobem integrovat. Ani tato skutečnost však není azylově relevantním důvodem. Matka stěžovatelky může rodinu nadále finančně podporovat i z České republiky. Stěžovatelka a její rodina se ostatně mohou stejně jako její matka pokusit získat povolení k pobytu v České republice podle zákona o pobytu cizinců.

[14] Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že mezinárodní ochrana je výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmikoli negativními jevy v zemi jeho původu. Poskytnutí azylu (resp. doplňkové ochrany), jehož se stěžovatelka v soudním řízení domáhá, je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky. Nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, upravenými např. v zákoně o pobytu cizinců, které má stěžovatelka nadále možnost využít.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[15] Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů kasační stížnost podle §104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[17] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelky JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát, provedl v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, a to přípravu a převzetí věci a písemné podání soudu ve věci samé (kasační stížnosti) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za každý úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Proto Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatelky odměnu za zastupování a náhradu výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 6.800 Kč, která mu bude vyplacena v obvyklé lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2020

JUDr. Karel Šimka

předseda senátu